

Ósakligt álop á Kringvarp Føroya

Aftursvar til grein í Sosialinum fríggjadagin 18. desember, har tríggir fyrrverandi oddamenn í Kringvarpi Føroya siga sín hugsan um dagsins útgávu av almenna miðlastovninum.

**Jan Lamhauge,
Liljan Weihe og
Dia Midjord**

Tað er í lagi, at Hans Jørgensen, Árni Gregersen og Jógvan Jespersen halda, at stjóri, tíðindaleiðari og journalistur áttu at tikið seg aftur, tá dómur varð sagdur í tollmálinum í Føroya rætti. Men tað hevði ikki verið í samsvari við mannagongdirnar í okkara grannalondum, har tey ásanna, at kritiskur journalistikkur er ein týðandi partur í fólkaræðinum.

Harafturat er greinin í Sosialinum eftir okkara meting einsíðug, og nógv er ikki í samsvari við veruleikan.

Hvør insinuerar?

Í greinini í Sosialinum verða nevnd trý dømi um, at Kringvarpið ger ov nógv av í sínum deknungi. Í málinum um skálafjarðartunnin, í tollmálinum og í okkara deknungi av riknu fiskivinnuni. Í hesum sambandi verður nevnt, at Kringvarpið insinuerar uttan prógv.

Kringvarpið insinuerar ikki. Tvørturímóti, hava vit í Kringvarpinum seinastu árin sett okkum fyri, at fara í dýpdina við ávísingum, fyri at lýsa hesi væl og virðiliga fyri lurtarum og hyggjarum. Sum dømi kann nevast sendingin um skálafjarðartunnin, sum øllum kunnugt endaði við, at kanningarstjórin, Hans Gammeltoft-Hansen, staðfesti, at táverandi lögmaður, Kaj Leo Holm Johannesen, hevði sagt ósatt fyri lögtinginum og harvið brotið lógina um ábyrgd lands-

stýrisins. Kringvarpið insinuerarði ikki.

Eisini kann nevast sendingin um Tollmálið. Dómurin í Eystara Landsrætti staðfestir, at alt sum sagt var um leiklutin hjá Jørgeni Niclasen, sum var landsstýrismaður í figgjarmálum, tá sendingin varð send, var satt. Jørgen Niclasen hevur sum stjóri í p/f N. Niclasen snýtt í tolli. Tað hava vit ført sannleikaprógv fyri.

Eisini eru fleiri lögfrøðiligar kanningar gjørdar av riknu fiskivinnuni, sum stuðla undir deknin hjá Kringvarpinum. Til dømis kann nevast niðurstøðan hjá Løgtingsins umboðsmanni, sum staðfestir, at tað ikki var heimilað at lata línuflotanum makrelkvotur til víðarisølu í 2012. Eisini er ein røð av viðurskiftum kring garnaskipið Anitu, har Føroya Rættur hevur staðfest fleiri lógarbrot.

Felags fyri hesi mál er, at øll byrjaðu við, at Kringvarpið varpaði ljós á ivasom viðurskifti, sum sambært leiðreglunum um góðan fjølmiðlasið er okkara skylda.

Tað er óskiljandi, at ein fyrrverandi kringvarpsstjóri, Jógvan Jespersen, sleppur ókritiskt til orðanna í Sosialinum og seta spurnartekin við trúvirðið hjá stovninum, tá stovnurin samstundis ikki fær høvi til at verja seg, sum leiðreglurnar um góðan fjølmiðlasið áseta. Serliga tá hugsað verður um, at Kringvarpsfólkini júst eru frikend í Eystara landsrætti.

Ein orsök til, at Jógvan Jespersen er atfinningarsamur móti Kringvarpi Føroya, kann vera hansara leiklutur sum stjóri í

felagnum Nótaskip, sum varðar av uppsjóvarvinnuni - ein vinna, sum vit í sendingum hava sett kritisku sjóneykuna á.

Jógvan Jespersen sigur eisini í greinini, at tá Kringvarpið leggur seg eftir at fara í dýpdina við einum ávísingum, so forsøma vit onnur. Hetta eitur á fakmáli at taka redaktionellar avgerðir. Tað er altíð soleiðis á eini redaktión, at søgur verða vígaðar. Síðani verður ein redaktionell avgerð tikin út frá journalistisku tíðindavirðinum. Serliga tungt vigar samfelagsligi týðningurin av einum máli. Tað má sigast, at fáar søgur hava størri samfelagsligan relevans enn fiskivinnan, sum seinastu árin við uppsjóvarvinnuni hevur rakt eina sanna gullæð. Meiri og meiri peningur verður savnaður á alsamt færri hondum. Tað ávirkar valdsstrukturarnar í samfelagnum, og tað hava vit sum miðil skyldu til at viðgera.

Karaktermorð

Forsíðan á Sosialinum staðfestir, at tey trý kringvarpsfólkini, ið vórðu stevnd og frikend, áttu at verið koyrd frá. Samanborið verður við, at fólkavald verða spurð um at taka avleiðingarnar av sínum mistøkum. Nú eru kringvarpsfólkini ikki fólkavald. Tey eru vanlig starvsfólk, sum eru sett til at gera arbeiðið at avdúka ivasom viðurskifti. Tað fáa tey løn fyri. Tey eru sett eftir vanligum setanartreytum. Tí tykist tað løgið, at samanbera hesi við fólkavald.

Tað hevði sœmt seg hjá journalistinum á Sosialinum, Barbaru

Holm, at kann, hvussu miðlar gera aðrastaðni, tá journalistar verða stevndir og eisini dømdir fyri ærumeiðing. Tá journalistar gera kritiskan journalistikk og fara nær valdshavarum, so er ávísing vandandi fyri at verða stevndur fyri ærumeiðing.

Sum dømi kann nevast, at navnframi journalisturin hjá Danmarks Radio, Kåre Qvist, er dømdur fyri ærumeiðing í sambandi við eina sending. Kontant, har hann var høvuðsvertur. Kåre Qvist bleiv ikki koyrdur frá, eiheldur suspenderaður. Tvørturímóti vísti leiðslan í Danmarks Radio honum álit, og hann bleiv oddamaður í høvuðstíðindasendingini á høvuðsrásini, DR1. Eisini var Mette Frisk hjá Danmarks Radio dømd fyri ærumeiðing. Hon bleiv síðani vertur í magasinsendingini Frisk & Bitz, sum setir sjóneykuna á matvøruframleiðslu í Danmark. Í hvørgum føri blivu journalistarnir saktioneraðir fyri sítt arbeiði.

Ivi verður eisini sáddur um trúvirðið hjá Kringvarpinum. Tað er sera álvarsamt. Kringvarpið skal hava høgt trúvirðið – og sambært okkara kanninum, hava vit eisini rimiliga høgt trúvirði, og vit arbeiða alsamt um at betra tað.

Ikki nóg gott journalistiskt handverk

Teir tríggir, Jógvan Jespersen, Árni Gregersen og Hans Jørgensen, greiða somuleiðis frá, hvussu nógv betri alt var fyrr. Tá pionérandin valdaði í Kringvarpinum. Ongin teirra hevur havt sína dagligu gongd í Kringvarpinum í fleiri ár,

og tí kenna teir lítið til, hvussu nógva orku journalistarnir leggja í arbeiðið at fáa eitt dygdargott Kringvarp.

Eisini sleppa teir ótarnaðir at greiða frá, hvussu arbeidsgongdin er á tíðindadeildini og hvørji starvsfólk starvast á deildini. At bara ein redaktørur er á deildini, og at ongin breidd er í starvsfólkahópinum. Hetta er blóðskeivt og kundi verið rættað, um journalisturin á Sosialinum, Barbara Holm, hevði gjørt sína skyldu sambært leiðreglunum um góðan fjølmiðlasið. Fyri tað fyrsta at kann søguna væl og virðiliga, og síðani at lata Kringvarpið sleppa til orðanna í eini grein, har teir sáa iva um trúvirðið hjá miðlinum.

Tíðindadeildin eitur nú Aktuelt. Hon er skipað við trimum sjálvstøðugum redaktiónum. Góðan morgun, Føroyar, útvarpstíðindini og Dagur og Vika. Á hvørjari redaktión er ein redaktørur. Redaktiónirnar hava sjálvstøðugar redaktiónsfundir og taka egnar redaktionellar avgerðir. Semja er ikki altíð um redaktionellu raðfestingarnar hjá redaktiónunum – og tað er tað pláss fyri.

Starvsfólkahópurin er broyttur nóg seinastu árin, har javnstøðan ímillum kynini er vorðin størri og aldursmansetingin breiðkað. Harafturat eru alt fleiri við hægri útbúgvingum.

Kringvarpið hevur fleiri kritiskar sendingar nú enn áður, og Kringvarpið setir stundum dagskránni í samfelagnum. Og tað ætla vit at halda fram at gera.

GUMMIBÁTATÆNASTAN

TRYGGELEIKA
Vei ta GUMMIBÁTATÆNASTUNA

**JÓLAGÁVU-
HUGSKOT
HUGSA UM
TRYGDINA**

Brenderup
SIDAN 1930

VIKING
LIFE SAVING EQUIPMENT

Mykinesgøta 6 · 100 Tórshavn · tel +298 31 49 13 · gbt@gbt.fo · www.gbt.fo

TANNPROTESUR

Opið:
mán.-hósd. 9-16
fríggjad. 9-12

Bergur á Reynatrøð
Aut. kliniskur tannteknikari
Børkuvegur 3
620 Runavík
Tel. 44 84 80

MAZDA 6 2.0i GLX HATCHBACK

Hvítur metallic. Sera vælhildin, í fínasta standi.
Alufelgur - sleipkrók - bagagurúmsbakka.
Originalar mottur.

Klimaanlegg – Cruise control v.m.
Árg. 03.2005 – Km. 95.000

KR. 65.000

DEREK BROCKIE tlf. 315 800 eftir kl. 17 tlf. 210 600